

SAKSBEHANDLER
Tove Elise Ihler

VÅR DATO
20.11.2024

postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

VÅR REF.
24/03974-2

DERES REF.

DERES DATO

Telemark fylkeskommune
Postboks 2844
3702 SKIEN

Langesund gamle rådhus (Cudriogården) - Klageavgjørelse - Maling av eldre innvendige dører - kml § 15 - Vedtak om avslag på dispensasjon

Vi viser til deres klage, datert 01.11.2024. Klagen gjelder Telemark fylkeskommunes avslag på søknad om dispensasjon fra vedtak om fredning etter § 15, for bruk av polyuretanforsterket alkydmaling på innerdører i Langesund gamle rådhus.

Klagen er oversendt til oss fra Telemark fylkeskommune i brev datert 07.11.2024.

Klagen er fremsatt innen klagefristen og tas til behandling.

Fristen for å komme med merknader har gått ut, og vi anser saken som tilstrekkelig opplyst.

Konklusjon

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Telemark fylkeskommunes vedtak opprettholdes, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd. Klagen tas ikke til følge.

Juridisk status for eiendommen og forvaltningsmyndighet

Eiendommen er fredet etter kulturminneloven § 15. Forvaltningsmyndigheten er Telemark fylkeskommune. Dette følger av forskrift om fastsetting av myndighet mv. etter kulturminneloven § 3 (4).

Bakgrunn for saken

Bamble kommune søkte 23.10.2024 om dispensasjon fra fredningen for å bruke polyuretanforsterket alkydmaling på innerdører i Langesund gamle rådhus, i stedet for linoljemaling. Søknaden ble begrunnet med lang herdetid for linoljemaling og stram tidsplan for ferdigstilling av oppussingsprosjektet. Fylkeskommunen avslo søknaden 29.10.2024.

Innholdet i klagen

Klager anfører at særlige kulturhistoriske detaljer på dørene vil bevares uansett malingstype, og at den omsøkte alkydmalingen allerede er godkjent og brukt på andre overflater i bygget. Særlige kulturhistoriske detaljer på dørene, som speilprofiler, låskasser, beslag, hengsler og originalt listverk rundt, vil i tillegg til de underliggende malingslag på selve dørbladet bevares, uansett hvilken maling man legger over.

Klager opplever urimelig lang herdetid på andre overflater som er malt med linoljemaling, for eksempel dørlister. De har høstet erfaringer etter at de malte med linolje våren 2024, og opplever at det fortsatt er vanskelig å unngå skjemmende merker i malingen.

Prosjektet med innvendig oppussing av rådhuset skal ferdigstilles for nye leietakere 01.01.2025, og tidsplanen er derfor stram.

Dørene er allerede malt med moderne malingstyper. En polyuretanforsterket alkydmaling vil derfor være en fortsettelse av eksisterende overflater. Denne malingstypen tørker og herder raskt, og vil derfor tåle en mer intensiv publikumsrettet bruk fra nyttår 2025.

Det poengteres det at den omsøkte alkydmalingen allerede er godkjent og brukt på andre overflater i bygget uten problemer.

Fylkeskommunens vurdering av klagen

Fylkeskommunen legger til grunn at ny fargesetting regnes som nytt tiltak. Fylket skriver også at fredningens presisering (14.12.2012) trekker fram dørene spesielt, og at vedlikehold skal «så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk».

Fylkeskommunen opprettholder sitt vedtak og påpeker at det er uheldig å videreføre en ikke-antikvarisk utførelse på et fredet bygg. De legger også til grunn at resultatet kan bli bedre med god håndverksmessig utførelse, og at tørketiden vil reduseres med korrekt påføring. I tillegg har fylkeskommunen kommunisert at linoljemaling ble brukt på fredningstidspunktet (1923). Unntaket for bruk av alkydmaling på andre overflater gjelder nyere gulvbord, som ligger over de originale.

Riksantikvarens vurdering

Kulturminneloven § 15a åpner for at det kan gis dispensasjon fra fredningsbestemmelsene. Det stilles to vilkår, som begge må være oppfylt for at dispensasjon kan gis. Tiltaket kan ikke medføre et vesentlig inngrep, og det må foreligge særlige tilfelle.

Vesentlig inngrep

Formålet med fredningen er å bevare Langesund gamle rådhus som et viktig kulturhistorisk bygg. Fredningens presisering fra 14.12.2012 trekker fram dørene spesielt, og at vedlikehold skal "så langt som mulig skje i samsvar med opprinnelig utførelse, teknikk og materialbruk". Bruk av polyuretanforsterket alkydmaling på innerdørene vil derfor være et avvik fra fredningens intensjon om å vedlikeholde med opprinnelige materialer og teknikker.

Selv om bruk av moderne maling ikke nødvendigvis er et vesentlig fysisk inngrep, kan det over tid føre til at autentisiteten og den kulturhistoriske verdien reduseres. Dette er særlig relevant for dører, som er sentrale elementer i denne bygningens interiør.

Særlige tilfelle

Vi vurderer at det her ikke foreligger et særlig tilfelle som kan begrunne dispensasjon. Tidspress i et oppussingsprosjekt anses ikke som et særlig tilfelle i denne sammenheng. Det er forståelig at lang herdetid for linoljemaling kan være utfordrende, men dette er en kjent egenskap ved tradisjonelle malingstyper som må tas høyde for i planleggingen av restaureringsarbeider på fredete bygninger.

I tillegg deler Riksantikvaren her fylkeskommunens oppfatning. Fylket har påpekt at resultatet kan bli det samme med god håndverksmessig utførelse, og at tørketiden vil reduseres med korrekt påføring av linoljemaling.

Konklusjon

Riksantikvaren har vurdert alle sider av saken og kommet til at Telemark fylkeskommunes vedtak opprettholdes, jf. forvaltningsloven § 34 fjerde ledd. Klagen tas ikke til følge.

Avgjørelsen er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28.

Hilsen

Kaare Stang
seksjonssjef

Tove Elise Ihler

Brevet er elektronisk godkjent uten underskrift